

Jak spopularyzować obywatelstwo energetyczne na szczeblu krajowym

*Koncentracja na ulepszeniu ram prawnych
(i ich rozumieniu przez ogół społeczeństwa)*

Koncepcja Obywatelstwa energetycznego odnosi się do praw i obowiązków każdego obywatela i jest uznawana za ważny krok na drodze do transformacji energetycznej w szerszym kontekście europejskiej polityki energetycznej. Niniejsze podsumowanie jest trzecim z serii podsumowań polityki dotyczących projektu EC²; jego celem jest omówienie problemów na szczeblu krajowym. Dokument opisuje szczegółowo rodzaj zaleceń, które można opracować na tym szczeblu, aby ułatwić i przyspieszyć sprawiedliwą i zrównoważoną transformację energetyczną.

Informacje zawarte w tym dokumencie bazują na wynikach badań transdyscyplinarnych nad zaangażowaniem obywateli przeprowadzonych w ramach projektu EC².

Nasze podejście obejmuje elementy i perspektywy gospodarcze, prawne i psychologiczne (zaś podsumowanie polityki nr 3 skupia się głównie na zaleceniach prawnych). Takie informacje naukowe obejmują i syntetyzują wiedzę współtworzoną z obywatelami, społecznościami energetycznymi oraz gminami w Hiszpanii, Polsce, we Włoszech oraz Holandii.¹

GŁÓWNE WNIOSKI

1. Informowanie obywateli o sytuacji prawnej i procesie tworzenia Społeczności energetycznej poprzez **łatwo dostępne, zrozumiałe i rzetelne informacje, a także jednoznaczne i przejrzyste ramy prawne**, jest kluczowe.
2. Należy wdrożyć określone środki legislacyjne, aby ograniczyć złożoność i mętny charakter sytuacji prawnej w państwach członkowskich; ważne jest, by legislatorzy zapewnili **modelowe ustawy i formy prawne** zaprojektowane specjalnie z myślą o społecznościach energetycznych.
3. Nie powinna być wymagana zgoda wynajmującego ani każdego współwłaściciela na instalację urządzenia wytwarzającego energię w budynku, w którym dana osoba mieszka, ani też zgoda na przystąpienie do społeczności energetycznej.
4. Należy zapewnić **większą elastyczność**, jeśli chodzi o **własność urządzeń wytwarzających energię**; społeczność energetyczna powinna być w stanie obsługiwać więcej niż jedno tego rodzaju urządzenie lub powinno być możliwe, by dane urządzenie obsługiwała więcej niż jedna społeczność energetyczna.

¹ D3.3 Katalog potencjalnych barier prawnych i gospodarczych lub podmiotów ułatwiających tworzenie obywatelstwa energetycznego. Dostępne [tutaj](#).

Niniejsze podsumowanie polityki zakłada, że uproszczenie złożonych lub niejasnych aspektów unijnych dyrektyw RED II² oraz IMED³ uprości proces zaangażowania obywateli na rynku energii i energii elektrycznej. Należy to osiągnąć na szczeblu unijnym oraz w poszczególnych państwach członkowskich. Choć rozporządzenia mają bezpośrednie zastosowanie w państwach członkowskich, państwa te muszą nadal przeprowadzić transpozycję dyrektyw do prawa krajowego poprzez zmiany legislacyjne.

Poprzednie (drugie) podsumowanie polityki EC² skupiało się na wzmocnieniu obywatelstwa energetycznego poprzez umożliwienie działania obywatelstwu energetycznemu i społeczności energetycznym poprzez wdrożenie zaleceń prawnych i gospodarczych na szczeblu UE. W tym celu uwzględniono wyzwania i zalecenia, aby wypełnić lukę pomiędzy władzami a podmiotami rynkowymi, które zarządzają systemami energetycznymi. Ma to na celu ułatwienie obywatelom uczestnictwa w rynku.

Niemniej transpozycja unijnych ram do prawa krajowego zezwala na znaczącą elastyczność na poziomie kraju oraz na określone przepisy krajowe dotyczące obywatelskich społeczności energetycznych oraz społeczności opierających się na odnawialnych źródłach energii. Zachęca również obywateli do aktywnego angażowania się w rynek energetyczny, a tym samym przyczyniania się do wzrostu decentralizacji produkcji i zużycia energii ze źródeł odnawialnych. W ramach procesu transformacji konieczne jest wprowadzenie zmian nie tylko w przepisach dotyczących energetyki w ścisłym sensie, ale również w bardziej ogólnych przepisach, tak by dokonać skutecznej transpozycji społeczności energetycznych do przepisów prawa krajowego. Krajowe środki legislacyjne wymagane w trakcie procesu wdrożenia dotyczą w szczególności (ale nie jedynie) prawa lokalowego i przepisów dotyczących planowania przestrzennego.

W tym kontekście niniejsze podsumowanie polityki ma na celu spopularyzowanie obywatelstwa energetycznego poprzez omówienie problemów i zaleceń na szczeblu krajowym. Jako że poziom wdrożenia unijnych dyrektyw jest najbardziej zaawansowany w Austrii, to właśnie Austrię przeanalizowano jako studium przypadku w celu wykazania różnych najlepszych praktyk i zaleceń.

² Dyrektywa (UE) 2018/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, Dz.U. z dn. 21.12.2018, L 328/82.

³ Dyrektywa (UE) 2019/944 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE, Dz.U. z dn. 14.6.2019, L 158/125.

» Struktura ram prawnych

➔ Brak wdrożenia unijnych dyrektyw

Dyrektywa w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej (IMED) oraz dyrektywa w sprawie energii odnawialnej (RED II) nie zostały wdrożone we wszystkich badanych państwach członkowskich. Dlatego też obywatele mogą nie być w stanie wykorzystywać możliwości oferowanych przez społeczności energetyczne. W innych przypadkach niepełne wdrożenie może również skutkować niejasnościami natury prawnej.

➔ Nieokreślona forma prawna społeczności energetycznej

Nieprzestrzeganie określonej formy prawnej przewidzianej dla społeczności energii odnawialnej (Renewable Energy Communities, REC) lub obywatelskich społeczności energetycznych (citizen energy communities, CEC) może stanowić barierę dla osób, które chcą utworzyć społeczność energetyczną. Definicje REC i CEC w RED II i IMED (odpowiednio) są bardzo podobne i nie określają formy prawnej, tak więc wybór tego, która forma prawna opiera się na otwartym i dobrowolnym uczestnictwie. Może to być złożony, kosztowny i czasochłonny proces dla osób, które chcą założyć społeczność energetyczną. Jako że większość ludzi nie jest zaznajomiona z przepisami i formami prawnymi oraz kosztami wiążącymi się z utworzeniem społeczności energetycznej, będą oni potrzebować porady prawnej. Może ich to na dłuższą metę zniechęcić do tworzenia nowej społeczności energetycznej.

» Złożoność ram prawnych oraz dostęp do informacji dla obywateli

➔ Złożoność ram prawnych

Z uwagi na istnienie państw federalnych i zdecentralizowanych z *regionalnymi* kompetencjami legislacyjnymi społeczności energetyczne mogą podlegać rozporządzeniom władz na różnych szczeblach. Może to skutkować różniącymi się sytuacjami prawnymi zależnie od regionu, w którym się mieszka, wynikającymi z różnic w zasadach zagospodarowania przestrzennego oraz innych przepisów powiązanych ze społecznościami energetycznymi. Zważywszy na wewnętrzną złożoność procesu tworzenia społeczności energetycznej, odmienne zasady w różnych regionach mogą dodatkowo utrudniać obywatelom stanie się aktywnymi podmiotami (mimo że zasady te mogą lepiej uwzględniać dany kontekst).

➔ Różne zasady dotyczące zbiorowego samodzielnego zużycia i społeczności energetycznych

Zbiorowe samodzielne zużycie⁴ może być regulowane w inny sposób niż społeczności energetyczne.⁵ W przypadku obywateli chcących zaangażować się zbiorczo skomplikowane może się wydawać ustalenie, czy powinni oni być zorganizowani w ramach zbiorowego samodzielnego zużycia, jako aktywni klienci działający wspólnie, czy też jako społeczność energetyczna (REC czy CEC).

⁴ Definicję zbiorowego samodzielnego zużycia można znaleźć na przykład w następującym opisie: „wspólnie działający samodzieln konsumenci energii odnawialnej” w art. 2 ust. 15 RED II oraz w Monitorze społeczności energetycznych DECIDE project na stronie 3. Dostępne [tutaj](#) (choć w projekcie EC² nie opierano się na tej definicji).

⁵ Zob. art. 2 ust. 11, art. 15 ust. 3 oraz art. 16 IMED, a także art. 2 ust. 15 i 16, art. 21 oraz art. 22 RED II; dużą różnicą jest to, że wspólne samodzielne zużycie nie wymaga podmiotu prawnego, zaś członkowie są usytuowani w tym samym budynku lub bloku, podczas gdy społeczności energetyczne wymagają podmiotu prawnego, a członkami mogą być nie tylko osoby usytuowane w tym samym budynku lub bloku.

Uzyskiwanie informacji na temat społeczności energetycznych

Obecnie osoby zainteresowane utworzeniem społeczności energetycznej muszą uzyskać informacje na temat różnych aspektów (zezwolenia, instalacja urządzenia wytwarzającego energię, utworzenie wspólnoty, kwestie prawne itp.) z różnych źródeł. Uzyskanie tych informacji często wymaga czasu i bywa kosztowne, jeśli konieczne jest zasięgnięcie porady prawnej. Zbyt mała ilość informacji może stanowić problem, zaś ich nadmiar – może przytłaczać konsumentów. Przeszkoda ta utrudnia obywatelom tworzenie społeczności energetycznych zarówno na szczeblu UE⁶, jak i na szczeblu krajowym.

Przekazanie informacji na temat (terminowego) dostępu do sieci

Utworzenie społeczności energetycznej wymaga informacji na temat dostępu do sieci. Społeczności energetyczne polegają na sieci publicznej⁷ w zakresie łączności. Jeśli operator sieci nie przekaze informacji lub nie zapewni dostępu na czas, utworzenie społeczności energetycznej może zostać przeciągnięte i spowolnione. W niektórych państwach członkowskich takie opóźnienie może być spowodowane tym, że sieć nie jest gotowa do podłączenia tak wielu małych producentów.

Nieproporcjonalne prawa przysługujące wynajmującym lub właścicielom mieszkań

Trudne wymogi w zakresie zgody wynikające z prawa o nieruchomościach

W niektórych państwach członkowskich, takich jak Austria i Niemcy, najemcy, którzy chcą zainstalować urządzenie do wytwarzania energii na wynajmowanej posesji, często muszą uzyskać na to zgodę wynajmującego. Prawdopodobnie zniechęca to najemców do instalowania tego rodzaju urządzeń i sprawia, że społeczności energetyczne są znacznie mniej atrakcyjne. Wynajmujący może również odmówić zgody na instalację po prostu z braku zainteresowania (nie jest konieczny uzasadniony powód).

Co więcej, często wymagana jest zgoda wszystkich pozostałych współwłaścicieli⁸, jeśli właściciel mieszkania chce zainstalować tego rodzaju sprzęt na lub w wynajmowanej nieruchomości. Może to być czasochłonne, szczególnie w przypadku dużych nieruchomości, a także szczególnie trudne lub niemożliwe, jeśli współwłaściciele nie mieszkają już w danym obiekcie.

Dodatkowo mieszkańcy tych państw członkowskich mierzą się z kwestią tego, że urządzenie wytwarzające energię (jako ruchomość) zgodnie z prawem staje się własnością właściciela budynku. Nie istnieją przepisy (lub istnieją wyłącznie przepisy dotyczące określonego przypadku) odnoszące się do własności urządzenia wytwarzającego energię, co skutkuje dużymi lukami prawnymi. Nie uchwalono żadnych przepisów na szczeblu unijnym, które rozwiązywałyby ten problem.

Różne procedury i zasady administracyjne konieczne do utworzenia społeczności energetycznej i przepisów o planowaniu przestrzennym

Różne prawne kroki administracyjne służące do utworzenia społeczności energetycznej

Obywatele, którzy chcą tworzyć obywatelską społeczność energetyczną, mogą być zmuszeni do przeprowadzania procedur prawnych, by utworzyć preferowaną formę prawną. Mogą również wymagać postępowania administracyjnego w odniesieniu do urządzeń lub instalacji, które chcą wykorzystać jako społeczność energetyczna. Jeśli dla danej formy prawnej nie są konieczne kroki administracyjne, mogą one być niezbędne dla utworzenia zakładu.

Określone przepisy i zasady dotyczące budowy zakładu

Przepisy dotyczące planowania przestrzennego lub prawo budowlane oraz inne regulacje administracyjne zawierają zasady dotyczące, na przykład, lokalizacji, w których można budować takie urządzenia. Mogą one znacząco utrudnić budowę nowych urządzeń.

⁶ Zob. podsumowanie polityki nr 2 dotyczącej EC²: Jak spopularyzować obywatelstwo energetyczne w unijnych przepisach i narzędziach: Dostosowanie unijnych regulacji dla optymalnego ukierunkowania i wspierania państw członkowskich w promowaniu społeczności energetycznych i obywatelstwa energetycznego. Dostępne [tutaj](#).

⁷ W Austrii zob. § 16c (2) ElWOG 2010 oraz § 16d (6) ElWOG 2010.

⁸ Np. Austria, Niemcy, Hiszpania i Holandia.

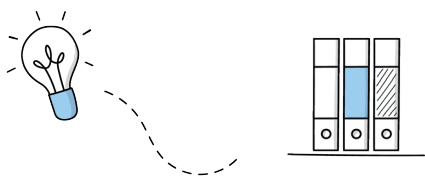

ZALECENIA DOTYCZĄCE ZMIAN NA SZCZEBLU KRAJOWYM:

„Zapewnienie określonej formy prawnej dla społeczności energetycznej” /
„Utworzenie ustaw modelowych jako formy prawnej dla społeczności energetycznej”

W przypadku społeczności energetycznych nową formę prawną mogą utworzyć oficjalne organy; będzie ona łatwo dostępna dla (potencjalnych) założycieli społeczności energetycznych. Dodatkowo można by zapewnić formy *modelowe* (zarówno dla tej formy prawnej, jak i dla wcześniej istniejących).

Na przykład w Austrii możliwe jest utworzenie społeczności energetycznej w formie stowarzyszenia.⁹ Jest to bardzo atrakcyjny model – założenie społeczności jest proste i niedrogie, można też łatwo do niej dołączyć czy ją opuścić. Co więcej, członkowie mogą samodzielnie ustalać kwestie organizacyjne, ograniczona jest też ich odpowiedzialność osobista. W związku z powyższym wielu założycieli społeczności energetycznych jako formę prawną wybiera właśnie stowarzyszenia.

„Zasady upraszczające dotyczące zbiorowego samodzielnego zużycia i społeczności energetycznych”

Według nowej Holenderskiej ustawy energetycznej konsekwencje prawne zależą od możliwości urządzeń, nie zaś od formy prawnej. Konsekwencje te mają zastosowanie niezależnie od tego, czy dane urządzenie jest wykorzystywane do samodzielnego zużycia energii, wspólnego samodzielnego zużycia czy też wymiany energii w ramach społeczności energetycznej.

Jest niezwykle ważne, by inne państwa członkowskie czerpały inspirację i wdrażały podobne systemy¹⁰ na szczeblu krajowym, aby ułatwić wspólne zaangażowanie obywateli.

„Przekazywanie informacji obywatelom na temat sytuacji prawnej, w tym na szczeblu poniżej krajowego”

Decydenci w zdecentralizowanych, podzielonych na regiony czy sfederalizowanych państwach powinni uwzględnić, że ramy prawne mogą być szczególnie mylące dla obywateli. Dlatego też przekazywanie informacji zapisanych łatwym i przystępnym językiem na wspólnej stronie internetowej może pomóc co najmniej osiągnąć wyższy stopień pewności co do stanu prawnego. Na przykład można by wyjaśnić, w jaki sposób kompetencje są podzielone pomiędzy władze na różnych szczeblach, a także zamieścić odnośniki do stron głównych właściwych organów regionalnych i lokalnych.

Idealnie by było, by inicjatywa taka była realizowana na szczeblu krajowym, w oparciu o rozporządzenia zapewniające wytyczne na szczeblu unijnym.¹¹

⁹ Zob. [ten przykład z Austrii](#), w formie stowarzyszenia można dowiedzieć się, które formy są odpowiednie dla którego modelu, od małych społeczności energetycznych pomiędzy osobami prywatnymi po duże społeczności energetyczne zrzeszające firmy i gminy.

¹⁰ Projekt Energiewet, dostępny [tutaj](#).

¹¹ Zob. podsumowanie polityki nr 2 dotyczącej EC²: Jak spopularyzować obywatelstwo energetyczne w unijnych przepisach i narzędziach: Dostosowanie unijnych regulacji dla optymalnego ukierunkowania i wspierania państw członkowskich w promowaniu społeczności energetycznych i obywatelstwa energetycznego. Dostępne [tutaj](#).

„Zapewnienie wyjątków dotyczących zgody wynajmującego lub innych właścicieli mieszkań na instalację systemu wytwarzania energii”

Na szczeblu krajowym system wytwarzania energii fotowoltaicznej lub podobnego rodzaju energii odnawialnej można zainstalować na lub w mieszkaniu bez zgody wynajmującego lub za zgodą jedynie ponad połowy innych współwłaścicieli.

Na przykład w Austrii prawo wymienia pewne przypadki, w których wynajmujący *nie może* odmówić zgody, w tym jeśli dana zmiana jest uznawana za standardową praktykę (tj. regularnie wprowadzana w porównywalnych nieruchomościach na wynajem) oraz służy ważnym interesom najemcy (na przykład ograniczeniu zużycia energii). Uznaje się również, że uzyskano zgodę, jeśli wynajmujący nie sprzeciwia się proponowanej zmianie w ciągu dwóch miesięcy od otrzymania stosownego powiadomienia od najemcy.

Dodatkowo w przypadkach gdy zgoda jest wymagana, zarządca nieruchomości powinien mimo wszystko być zobowiązany do podania aktualnych adresów współmieszkańców, w przypadkach gdy właściciel mieszkania potrzebuje ich, by wprowadzić zmiany.

Na koniec konieczna może być zgoda współwłaścicieli na zainstalowanie systemów fotowoltaicznych w budynku z mieszkaniami. W takich przypadkach, zgodnie z przypadkiem Austrii, powinno być możliwe zastąpienie takiej zgody nakazem sądowym. Tego rodzaju postępowanie prawne jest kosztowne, jednak stanowi skuteczny środek ostatecznej szansy.

„Ustanowienie zasad prawnych ułatwiających dostęp do sieci”

Powinny istnieć zasady prawne gwarantujące przejrzysty i niedrogi dostęp do sieci, a także łatwy i zrozumiały dostęp do informacji na temat sieci na szczeblu krajowym. Zasady prawne powinny nie tylko zmuszać operatorów sieci do zadbania o to, by dostęp do sieci był możliwie łatwy, ale też ustanawiać jasne limity czasowe dla odpowiedzi na zapytania o dostęp do sieci.

Idealnie by było, gdyby takie zasady na szczeblu krajowym opierały się na przepisach zapewniających wytyczne na szczeblu unijnym.¹²

„Dalsze rozwijanie sieci”

Władze państwowe powinny podejmować kroki mające na celu wzmacnianie dalszego rozwoju infrastruktury sieciowej (np. inteligentnych sieci, zdecentralizowanego systemu sieci).

Dla rozwoju społeczności energetycznych jest niezwykle ważne, aby system energetyczny był bardziej elastyczny i przygotowany na otrzymanie energii z wielu źródeł.

¹² Ibid.

„Zezwolenie na traktowanie urządzeń wytwarzających energię jako oddzielnych, ruchomych obiektów, nawet jeśli są one przymocowane do budynków wielorodzinnych”

Należy wdrożyć przepisy na szczeblu europejskim, lub też na szczeblu krajowym dla każdego państwa członkowskiego, by zapobiec przenoszeniu własności urządzenia wytwarzającego energię na właściciela budynku wielorodzinnego, jednocześnie zapewniając możliwość przeniesienia własności *ruchomego obiektu* na takiego właściciela.

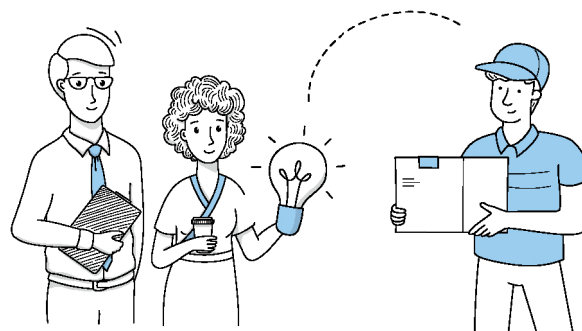
Na przykład w Austrii urządzenie fotowoltaiczne jest w wielu przypadkach uznawane za niezależny element budynku, w którym to przypadku oddzielna własność takiego urządzenia jest jak najbardziej możliwa.¹³

„Zezwolenie na to, by sprzęt wytwarzający energię stanowił własność podmiotu zewnętrznego”

Należy wdrożyć przepisy na szczeblu lokalnym, by umożliwić posiadanie urządzenia wytwarzającego energię przez podmiot zewnętrzny, pomimo tego, że społeczność energetyczna będzie nadal korzystać z prawa do obsługi takiego urządzenia i dysponowania nim.¹⁴

W idealnej sytuacji takie przepisy krajowe powinny opierać się na przepisach zapewniających wytyczne na szczeblu unijnym,¹⁶ jako że gwarantują one pewien stopień jednorodności w ramach Unii Europejskiej.

„Korzystanie z jednego urządzenia wytwarzającego energię przez kilka społeczności energetycznych”

Powinny istnieć przepisy na szczeblu krajowym, które umożliwiłyby korzystanie z tego samego urządzenia wytwarzającego energię przez kilka społeczności energetycznych. Zaowocowałoby to również zwiększoną pewnością pod względem prawnym.

Idealnie by było, gdyby takie przepisy krajowe opierały się na przepisach zapewniających wytyczne na szczeblu unijnym.¹⁷

¹³ Innymi słowy, jeśli urządzenie jest niezależnym elementem budynku (jako ruchomy obiekt, faktycznie i gospodarczo odrębny od budynku), powinna być możliwa oddzielna własność urządzenia, zaś właściciel budynku nie powinien automatycznie stawać się właścicielem urządzenia.

¹⁴ Innymi słowy, podmiot zewnętrzny może udostępnić urządzenie wytwarzające energię społeczności energetycznej oraz wziąć na siebie jego obsługę i konserwację, o ile społeczność energetyczna sprawuje skuteczną kontrolę nad urządzeniem i ma możliwość nim dysponować.

¹⁵ Uwagi wyjaśniające do ustawy rządowej Pakiet ustawy o poszerzeniu zakresu wykorzystania energii odnawialnej (ErlRV 733 BlgNR 27. GP 19).

¹⁶ Zob. podsumowanie polityki nr 2 dotyczącej EC²: Jak spopularyzować obywatelstwo energetyczne w unijnych przepisach i narzędziach: Dostosowanie unijnych regulacji dla optymalnego ukierunkowania i wspierania państw członkowskich w promowaniu społeczności energetycznych i obywatelstwa energetycznego. Dostępne [tutaj](#).

¹⁷ Ibid.

„Połączenie kilku urządzeń wytwarzających energię w jedną społeczność energetyczną”

Powinny istnieć przepisy na szczeblu krajowym, które umożliwiłyby włączenie kilku urządzeń wytwarzających energię do jednej społeczności energetycznej. Zaowocowałoby to również zwiększoną pewnością pod względem prawnym. Co więcej, aby zrównoważyć sezonowe i dobowe wahania, rozsądne może być połączenie ze sobą kilku urządzeń wytwarzających energię.

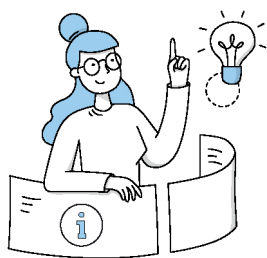
Pomoże to również uwzględnić fakt, że uczestnicy społeczności energetycznej mają różne poziomy zużycia energii zależnie od pory dnia.

Idealnie by było, gdyby takie przepisy krajowe opierały się na przepisach zapewniających wytyczne na szczeblu unijnym.¹⁸

„Stworzenie jednej, uniwersalnej platformy dla społeczności energetycznych lub oficjalnego punktu informacyjnego na potrzeby zakładania społeczności energetycznej”

Wymagałoby to zainstalowania jednego uniwersalnego urządzenia (z uwzględnieniem co najmniej wszystkich kwestii administracyjnych) dla społeczności energetycznych, a także zapewnienia oficjalnego punktu informacyjnego wspomagającego ludzi w procesie tworzenia społeczności energetycznej.

Bezpłatny, finansowany przez państwo uniwersalny asystent dla społeczności energetycznych oraz lista kontrolna powinny być dostępne dla wszystkich obywateli. Powinna się ona koncentrować na aspektach takich jak konieczne kroki, odmienne opcje na każdym kroku oraz różne pozytywne i negatywne aspekty każdej opcji.

Idealnie by było, gdyby inicjatywa taka była realizowana na szczeblu krajowym, w oparciu o przepisy zapewniające wytyczne na szczeblu unijnym.¹⁹

„Zapewnianie wyjątków w przepisach dotyczących budowy urządzenia”

Na szczeblu krajowym prawo może określać pewne zasady lub wyjątki dla budowy urządzeń wytwarzających energię, na przykład w przypadku małych urządzeń. Co więcej, takie urządzenia mogą nawet być uwzględnione w procesie budowy pewnych nowych budynków.

Na przykład *Bauordnung für Wien*, nakładający (na określone budynki) obowiązek umieszczenia paneli słonecznych na nowych budynkach.²⁰

¹⁸ Zob. podsumowanie polityki nr 2 dotyczącej EC²: Jak spopularyzować obywatelstwo energetyczne w unijnych przepisach i narzędziach: Dostosowanie unijnych regulacji dla optymalnego ukierunkowania i wspierania państw członkowskich w promowaniu społeczności energetycznych i obywatelstwa energetycznego. Dostępne [tutaj](#).

¹⁹ Ibid.

²⁰ *Bauordnung für Wien*, § 118 ustępy 3b i 3c, dostępne [tutaj](#).

To trzecie w serii podsumowanie polityki, mające na celu przeanalizowanie koncepcji obywatelstwa energetycznego oraz jej wymogów. W serii tej opisano kluczowe informacje na temat tego, jak można wykorzystać tę koncepcję jako skuteczne narzędzie na rzecz przyspieszania przejścia na energię odnawialną, wspólnie z obywatelami. Celem projektu EC² jest wspieranie twórców polityk i decydentów poprzez szereg zaleceń skierowanych głównie do twórców polityk na różnych szczeblach, od europejskiego po lokalny.

NADruk:

Prawa autorskie:

© ICLEI Europe, maj 2023

Praca udostępniana jest na mocy licencji Creative Commons Attribution (CC BY-ND 4.0).

Autor: Negar Ghezel Sefloo (Uni Graz).

Współautorzy: Matthew Bach (ICLEI Europe), Maria Bertel (Uni Graz), Daniel Botha (ICLEI Europe), Benedetta Buccolini (ICLEI Europe), Daniela Fuchs (ZSI), Celin Gutschi (Uni Graz), Fleur Goedkoop (Uni Groningen), Judith Feichtinger (ZSI), Karen Hamann (Uni Leipzig), Yu-Yi Huynh (ICLEI Europe), Magdalena Rozwadowska (WUEB), Bożena Ryszawska (WUEB), Piotr Szymański (WUEB), Elisabeth Unterfrauner (ZSI).

Szata graficzna: Ana Correia, Tom Feeney, Fran Whitlock (GEN Europe).

Projekt ten otrzymał dofinansowanie w ramach programu Horyzont 2020 Unii Europejskiej, poświęconego badaniom naukowym i innowacjom. Nr umowy o przyznanie grantu: 101022565. Ani Komisja Europejska, ani żadna inna osoba działająca w imieniu Komisji, nie jest odpowiedzialna za sposób wykorzystania następujących informacji. Za opinie wyrażone w tej publikacji odpowiadają wyłącznie nie jej autorzy. Poglądy te mogą nie odzwierciedlać poglądów Komisji Europejskiej.

PARTNERZY:

UNIVERSITÄT GRAZ
UNIVERSITY OF GRAZ

UNIVERSITÄT
LEIPZIG

Wroclaw University
of Economics and Business

university of
groningen

Gemeente
Groningen

buurkracht.

Carri Superiore

Spółdzielnia Mieszkaniowa
Wrocław Południe

GEN EUROPE
GLOBAL
ECOVILLAGE
NETWORK

KONTAKT:

Strona internetowa <https://ec2project.eu/>

Adres e-mail ec2.ZSI@zsi.at

EC² Ekologiczna transformacja energetyczna

@ec2_energy citizens

@ec2_energy

EC²

